

מיכתבים

(המשך מעמוד 3)

חבל שהחולונית היפה, שבילתה חופשה נעימה עם כוכבי טלוויזיה הוליוודי באי הקאריבי סן מרטין (או בגריסה ההולנדית של שמו, סינט מארטן) לא הרחיבה קצת יותר על האי הקטן והמקסים הזה.

לשוטט ב־95 אלף הרונמים של סן מרטין/סינט מארטן זאת לא סתם חוויה נעימה, אלא גם חוויה דרל־אומית. כי הציו האחד של האי הוא בשילטון צרפתי וחציו השני בשילטון הולנדי. והכי מעניין: אם הייצוא הסמוי של האי הוא מגורי־אוהבים, הרי הייצוא הגלוי הוא דווקא מלח, ובכמויות לגמרי לא מבוטלות.

עמוס שמיר, חיפה

הסברה מישפחתית

על הקשר המישפחתי בין מסבירי המתרחש בשטחים הכבושים (רפ" פורט מגייס אהדה", "תשקיף", הער" לם הזה 17.2.88).

עזריה רפפורט, המנסה להסביר בניו־יורק את מדיניות היד הקשה' בשטחים, איננו בן מישפחת רפפורט היחיד המקדיש לאחרונה מזמנו לנושא זה.

גם בתו, טלי זלינגר, מטפלת בנושא זה, כמעט חודשיים וחצי, מדי יום, מעל דפי יומון הדיס תדרות, דבר, שבו היא משמשת ככתבת צבאית. ומעניין מה היה קורה לוא היה מישוה מראה לרפפורט בניו־יורק, רק כדוגמה אחת מני רבות, את הקטע שפורסם בדבר (ב־15 בפברואר), מתחת

כתבת זלינגר שגם היא לא ניו־יורק

לחתימת בתו, וסיפר כי "שני חיילי צה"ל נעצרו בגין האירוע... שבו כיסו בעפר תושבים מקומיים (שיל כפר ליד שכם)?" **צבי רבי, תל־אביב**

הקץ לבשר

על מקורו של הקרנבל (חגיגה בראזיליית", "לילות ישראל", העולם הזה 17.2.88).

מקור המילה קרנבל הוא בלשון הלטינית, שבה פירוש המילים קארנה באלה הוא משהו כמו שלום לכס, כשרים; או הקץ לכשרי; וזה זכר למיספר ימייצום המקובלים על בני הדת הקתו' לית, שלפניהם מותרת עשיית השימחה (הקרנבל) כפיצוי על הצום הצפוי.

אבל אחרי שראיתי את ישבניהו הכריאים, שבכלל אינם מעוררים תיאבון, של הרקניות הברזיליות, כוככות הקרנבל לעניים התל־אבי' בני, הכנתי כאמת מדוע קוראים לקרנבל, קרנבל. שלום לכס, כשרים לא אסתטיים!

גדעון רייטר, רמת־גן

שוטים ותינוקות

עוד על אימרה קדומה (מיכתבים", העולם הזה 3.2.88).

הקוראה גלור העירה לכתבת־האופנה של העו"לם הזה על שהיא לא הביאה במרוויק את האימרה 'מיום שחרב בית־המקדש... והואילה להזכיר לנו כי האימרה המרוויקת היא 'מיום שחרב בית'

המיקרד, ניטלה הנבואה מן הנביאים וניתנה לשרי"טים.

כמה חבל שהקוראה גלור עצמה לא עיינה במקורות. כי מה שבאמת כתוב שם הוא: '...גישלה נבואה מן הנביאים וניתנה לשוטים ולתינוקות'.

יוסף ליברמן, רחובות

גם בתל־אביב

על קיום סניף ישראלי לחנות הריגול הנגדי (עצמאי גיימס בונד לכל", העולם הזה 6.1.88).

חנות הריגול הנגדי הנמצאת בלונדון איננה חברה, כי אם סניף. אחר מתוך מיספר סניפים של החברה האמריקאית המובילה בעולם בתחום זה, חברת סיי־יאס (קומיוניקיישן קונטרול) ואשר מרכזו הוא בניו־יורק.

חברת־בת של החברה הזאת היא חברת איי־טי־וי (אדוונסד טכנולוגי גרופ), שכותב שורות אלה משמש כיום כמנכ"ל בה והיושבת במרכז־המסכ" טיל בתל־אביב ובאולם־התצוגות שלה ניתן לר" אות, ואף למשש, בפריטים המופיעים בכתבה של העולם הזה.

שלמה קוריס, מנכ"ל איי־טי־וי, תל־אביב

ביקורת עניינית

על גישתו של חבר מועצת עיריית־חיפה לתוכנית גוראל בוואדי סאליב (העיקר שכתבו", "דף חדש", העולם הזה 27.1.88).

הופתעתי למצוא את עצמי על הכוונת כרשיי מה בחתימתו של נ. ביאליק.

הוא מסתמך, לפי דבריו, על שמועות, לפיהן תמיכת בראש עיריית־חיפה, גוראל, נובעת מכך שבני הועסק על ידו בעירייה.

כדי להגיע את ביאליק ולמנוע ממנו נדודי־שינה, אומר לו שמישררו (לגראפיקה) של בני לא מקיים היום, ולא קיים בעבר, שום קשרים עם העירייה ובענין עבודתו בעירייה: הוא התקבל לעבודה ב־1982, בכוחות עצמו, מבלי שאפנה לראש־העירייה או לכל גורם אחר בעירייה, הוא קיבל או "עבורת דחק" זמנית, כמשכורת עלובה ועוב את העבודה בסוף 1983.

ובענין ואדי סאליב מתקף אותי נ. ביאליק בטענה שסירבתי לחתום על פטציה בגנות הריסת ואדי סאליב. אם מישוה מסר לנ. ביאליק שסירבתי לחתום, הוא הטעה אותי.

...ברגע שהתפרסם שהורסים את ואדי סאליב הגשתי שאילתה לראש העירייה (ב־23.11.87), שבה ביטאתי את מחאתי של הציבור נוכח "הידיעות שעיריית־חיפה הורסת את ואדי סאליב". תבעתי שיבטיח שאף בניין לא ייהרס ושאלתי מדוע מיגרש־בנייה לאמנים צריך לעלות בין 40 ל־50 אלף דולר.

גם בעבר העליתי את העניין בעירייה ופעמים רבות תבעתי לפתוח את הבניינים האסתמיים בוואדי סאליב ולשכן בהם ערבים, כדי להקל על מצוקת הדיור הקיימת במיגור הערבי בחיפה.

...אני כריעה שתוכנית העירייה לשיקום הוואדי אינה התוכנית הטובה ביותר, אבל זאת הפעם הראשונה שיש תוכנית לשיקום הוואדי וגיבמה לי שיש תוכנית תכונות והאפשרויות להציל את אותם הבניינים שנשארו לפליטה בוואדי.

עצירת התוכנית, פירושה שגם המעט הזה ייעלם ויהפוך לחלק של העובדה וההרס.

הביקורת חייבת להיות עניינית ומיקצועית, והאצבע המאשימה חייבת להיות מופנית לכתובת הנכונה.

זארה כרכבי, חבר מועצת העירייה, חיפה

כתובת המערכת

קוראים המבקשים לכתוב למערכת העולם הזה מתבקשים לדייק בכתובת המערכת: רחוב גורדון 3, תל־אביב, מיקוד — 63458.

בשעת הצורך ניתן גם לפנות בטלפון — 232262 (03), בפקסימיליה — 245242*3-972. מנ"י 2009, זבטלקס — RMYM IL 341667.

"העולם הזה" קיבל מיכתב בעילום שם הנוגע לפרשת מכרם מחזיל. המערכת מבקשת מהכותב להזי' דהיות. מובן שזהותו תישמר גם להבא בסדר.

כל זה ביום אחד. ביום השני הועלה מיקבץ של פרשות נוספות.

שרון אינו חריג

מבחינה מסויימת, היתה זאת חגיגה. היה נעים להכיר כה רבים מן האחים־למיקצוע, שהצטיינו במערכה העולמית על תופשי־הדיבור. והיה חשוב להרגיש שזהו אכן קרב עולמי. כל ארץ היא גיזרה במערכה זו. בכל ארץ התנאים שונים, השיטות שונות. אך הדימוז בין ארץ לארץ רב יותר מכפי שנראה במבט השטחי.

בארצות רבות העיתונות היא האופוזיציה היחידה, וכמעט בכלול היא האופוזיציה העיקרית. שיגאת השילטון לכלי־התיקשורת היא תופעה כלל־עולמית. אריאל שרון אינו חריג.

יש עיתונאים המשלמים בחייהם עבור מילוי חובתם. אחרים נעצרים, מועמדים למישפט, מגורשים. כאשר העיתונאים מפונקים על־ידי השילטון, הם בדרד־כלל כועלים נתפדים. כאשר העיתון עושה את מלאכתו נאמנה, הוא חשוף תמיד ללחצים פוליטיים או כלכליים כבדים.

בארצות הריקטטורה, העיתונאי צפוי לאיום פסי וללחץ אלים. בארצות הדמוקרטיה, ניסיונות השיחור והלחץ הכלכלי יתריים יתרי. ישראל שייכת לסוג השני, אך השטחים הכבושים לסוג הראשון.

על רקע המאורעות האחרונים, העניין באורחים מארצ־הקודש היה, כמובן, רב. סאלה טיפוסית: "איך אתה מסביר את מעשיה של ממשלת־ישראל, שפוצצה את ספינת־המגורשים ושהרגה שלושה פלסטינים בקפריסין?" לא היה קל להסביר. שמחתי שלא אני נשאלתי.

שמיר לא טילפן

כאשר טילפן יצחק שמיר אישית לעוזרי העיתונים ותבע מהם שלא לשלוח כתבים לסיקור מיבצע אוניית־המגורשים, להחזיר את הכתבים שכבר נשלחו ושלא לעלות לאוניה, אם תצא — הוא פסח על עורך העולם הזה.

טוב עשה. חבל על הזמן ועל מחיר שיחת־הטלפון.

ברגע שעלה רעיון האוניה, היה ברור לנו שכתב שלנו צריך לסקר את ההפלגה ואת המאבק סביבה. היה גם ברור כי הכתבת תהיה ענת סרגוסטי, שסיקרה את מילחמת־הלבנון ואת ההתקוממות בשטחים הכבושים.

מעולם לא הייתי מוכן לקבל הנראה כלשהי מראש־משלה כלשהו. תפקיד העיתונות הוא למתוח ביקורת על הממשלה ולפקח על מעשיה. עיתונות המקבלת הוראות או "עצות" או "שיכנוע" מטעם ראש־הממשלה אינה כלבי־שמירה, אלא כלב־בית־פנקים. צר לי שכמה עורכים אכן "שוכנעו" על־ידי ראש הממשלה.

לסיפור של אוניית־המגורשים היה משמעות רבה. אחרת לא היו מסודות המדינה טורחים לגייס את מלאו עוצמתה של ישראל כדי למנוע את ההפלגה. ומכיוון שיש לסיפור משמעות כואת, האורח הישראלי צריך לשמיע את הדיווח מפי שליחיו המוסמכים, כתבי התיקשורת הישראליים. כשם שהאורח הישראלי חייב לקבל מידע מכלי ראשון על עמדותיו וטענותיו של יו"ד אש"ף, יאסר ערפאת, לגבי ההתקוממות בגדה וברצועה. לכן נשלחה ענת סרגוסטי לאתונה, ונסעתי אני לתוניס.

ק/יא י'ני.

"בילדותי רציתי להיות טוריאדורה. זה הדיבור היה עיתונאי מקלומביה. מאז נהרגו בקולומביה שני לוחמי־שורדים, טיים אחד ועשר רות עיתונאים. בקולומביה זהו עכשיו המיקצוע המסוכן ביותר!"

הרוב היה נריאל סאמפר פיזאנו, עיתונאי מבוגוסה. הוא עסק בחשיפת המעורבות של שליטי ארצו, כפקדי הצבא, במימון העולמי בקוקאין. עמיתו נהרג. כאשר גברו האיומים עליו, ברח. מאז הוא גולה באירופה.

פיזאנו היה אחד מכמה עיתונאים שהומנו מרחבי העולם לוונציה, כאורחי האגודה האיטלקית של כתבי־החוץ. במלאת 75 שנים לאגודה זו, היא החליטה להקדיש את ועידתה לדיון על היחסים בין העיתונות והשילטון, על רקע פרשות מפורסמות מכל העולם. היה לי הכבוד להיות מחמן לוועידה זו.

הרוב היה נריאל סאמפר פיזאנו, עיתונאי מבוגוסה. הוא עסק בחשיפת המעורבות של שליטי ארצו, כפקדי הצבא, במימון העולמי בקוקאין. עמיתו נהרג. כאשר גברו האיומים עליו, ברח. מאז הוא גולה באירופה.

שחיתות ופיצוים

בארמון מזהדר ליד התעלה הגדולה של וונציה, בין ציוריקר ומתחת לתיקרה מצויירת, דיברו עיתונאים מרחבי־עולם, שרכשו לעצמם שם כמיקצוע כחושפ־פרשות וכמיתגרים בשילטון.

היה שם לב ווונסנטי מהטלחזיה של מוסקוה, היחיד בעולם הקומניסטי העורך תוכנית של שאלות לאנשי־שילטון בשידור חי. האיש, שהיה בעבר אסיר במחנות, הוא כינוי מובהק של הגלאסנוסטי. גדול־המדינה מופיעים אצלו, מאות אורחים מטלפנים, מציגים שאלות ומותחים ביקורת. הנושאים הם בעיקר כלכליים.

הוא ריבר על כך בהתלהבות גדולה, כעל חירוש מהפכני של סאן בא־הכנס, הרגילים לתוב' ניות כאלה מימים ימימה, חייכו במיקצת. אולם אין ספק שבברית־המעצות זהו באמת צער ענקי קדימה, גם אם זה משמש כשסתום־ביטחון של השילטון.

היה שם אילו גאספארי מברזיל, שחשף פרשת־שחיתות אדירה של החברה הגמלכתית לייצוא חקלאי בארצו, וכך הביא לזעזוע חמור בשילטון. והיה ברטראן לה־זנדר, העיתונאי של לה־מונד הפאריסי שמילא תפקיד חשוב בחשיפת פרשת הסיכוע של האוניה ורופיני (שילום יוק") של שומרי איכות־הסביבה, בידי שרות־הביטחון הצרפתיים. הספינה ניסתה למנוע טייסים גרעיניים של צרפת באוקיינוס השקט. ואיראפטר היה להתעלם מן הדימוז עם פיצוץ האוניה הפלסטינית בקפריסין.

הוראציו ורכיזקי מבאוגוס־איריס ריבר על עיתונות־המתחרת ביני שילטון הנגזלים בארצו, וחנא סינורה מירושלים סיפר על תלאת העיתונות הפלסטינית תחת הכיבוש הישראלי — סיפור עגום של מעצרים וגיווישים, צנזורה ואיסורי־הפצה, סגירת עיתונים והתעללויות.

חומנתי כדי לספר על הראיון שערכנו עם יאסר ערפאת בימי המצור על בירות. נחום ברנע הזומן כדי לנתח את פרשת האוטובוס בקו 300.

דא.ב.א.פ.